

Obsah

1.	Dosavadní a očekávaný vývoj HIV/AIDS ve světě; základní epidemiologická charakteristika	12
1.1	Historie	12
1.2	Strategie SZO	13
1.3	AIDS ve světě	16
1.4	Epidemiologická charakteristika infekce HIV	19
1.5	Surveillance infekce HIV	26
2.	Viry lidského imunodeficitu - HIV	27
2.1	Historie objevu	27
2.2	Klasifikace, taxonomie a biologie retrovirů	30
2.3	Morfologické a biologické vlastnosti HIV	33
2.4	Životní cyklus viru HIV	38
3.	Mikrobiologická diagnostika infekcí vyvolaných HIV	42
3.1	Úvod	42
3.2	Taktika a strategie mikrobiologického vyšetřování pro průkaz infekce HIV	45
3.3	Dynamika tvorby antiHIV protilátek, HIV antigenémie a HIV virémie	48
3.4	Odběr materiálu pro vyšetření	50
3.5	Dokumentace, zaslání a uchovávání materiálu	52
3.6	Interpretace sérologických nálezů	52
3.7	Diagnostika infekce HIV u dětí	54
	Falešně pozitivní sérologické nálezy u novorozenců	54
	Falešně negativní sérologické nálezy	55
4.	Specifická prevence infekcí vyvolaných HIV	57
5.	Bezpečnostní pravidla pro práci s biologickým materiálem	60
5.1	Úvod	60
5.2	Standardní bezpečnostní směrnice	62
	Obecná bezpečnostní pravidla pro laboratorní pracovníky ..	62
	Opatření při rozliti (vystříknutí) biologického materiálu	64
	Opatření při poranění	64
	Hlášení laboratorních nehod	64
	Manipulace s infekčním materiálem a odpadem a jejich ničení	65

	Zdravotní sledování zaměstnanců	66
5.3	Doplňkové směrnice pro práci sérologické laboratoře	67
	Laboratorní zařízení a vybavení	67
5.4	Doplňkové směrnice pro laboratoře určené k izolaci virů	68
	Laboratoře a jejich zařízení	68
	Bezpečnostní opatření při práci	69
5.5	Směrnice pro manipulaci, přenos a zasílání vzorků	70
	Zasílání vzorků - obecné směrnice	70
	Převoz vzorků veřejnou dopravou	71
5.6	Směrnice při odběrech vzorků krví	71
5.7	Hygienicko-epidemiologický režim	
	AIDS centra Bulovka	73
	Péče o pacienta	73
	Provozní zásady	74
	Práce na sále	75
	Práce v laboratoři	75
6.	Imunopatogeneze a patofyziologie HIV infekce	76
7.	Klinický obraz a léčba	87
7.1	Klasifikace HIV infekce	87
	Původní (iniciální) klasifikace	87
	Klasifikace Walter Reed Hospital (WR)	89
	Klasifikace Center for Disease Control (CDC)	89
	Klasifikace Světové zdravotnické organizace	90
7.2	Prognostické faktory	90
7.3	Stručný přehled klinické problematiky	94
	Amébiáza (A.)	94
	Bakteriální infekce	94
	Condylomata accuminata (C.a.)	95
	Cytomegalovirová infekce (CMV)	96
	Herpetické infekce (Herpesvirus hominis typ 1,2 - HSV, virus varicellae-zoster-VZV, virus Epstein-Barrové-EBV, mimo CMV)	98
	HIV encefalopatie (AIDS Dementia Complex, ADC)	99
	Izosporóza (I.)	100
	Kandidóza (K.)	100
	Kaposiho sarkom (KS)	101
	Karcinom děložního čípku	102
	Kryptokokóza (Kr.)	102
	Kryptosporidióza (Cr.)	103
	Leishmanióza (L.)	104

Leukoencefalopatie multifokální progresivní (LEMP)	105
Lymfomatoidní intersticiální pneumonie (LIP)	105
Lymfomy (L.)	106
Mykobakteriózy atypické (Ma.)	107
Pneumocystóza (P.)	108
Salmonelóza (S.)	110
Syfilis	111
Toxoplazmóza (T.)	112
Tuberkulóza (Tb.)	114
7.4 Specifická antiretrovirová terapie	115
Extracelulární vyvázání HIV	117
Zablokování molekuly CD4 na povrchu cílové buňky ...	117
Změna membránových vlastností cílové buňky včetně receptoru CD4	117
Blokáda fúze membrán	117
Inhibice reverzní transkripce retrovirové RNA a integrace DNA proviru do genomu hostitelské buňky ...	118
Dideoxynukleosidy (D)	119
Azidothymidin (AZT)	120
Dideoxyinosin (DDI, Videx)	126
Dideoxycytidin (DDC, Zalcitabin, HIVID)	128
Blokáda aktivace integrovaného proviru (transaktivace) ...	129
Blokáda syntézy virových proteinů	130
Blokáda glykosylace virových proteinů	131
Blokáda uvolňování nových virových partikulí z infikované buňky	131
Blokáda vzniku syncytií mezi infikovanou buňkou exprimující na svém povrchu virový gp 120 a neinfikovanou CD4 pozitivní buňkou	131
7.5 Shrnutí současných terapeutických možností	133
8. Epidemiologická situace infekce HIV/AIDS v České republice	136
9. Vyhledávání, hlášení a dispenzarizace HIV pozitivních	141
10. Protiepidemická opatření v prevenci šíření infekce HIV	143
10.1 Prevence sexuálního přenosu	143
Informace a výchova	144
Zdravotní péče	145
Potřebné prostředí	146

10.2	Prevence přenosu krví	147
	Prevence přenosu transfúzí krve nebo darováním orgánů, tkání a spermatu	147
	Prevence přenosu ve zdravotnických zařízeních	148
	Prevence přenosu krví mimo zdravotnická zařízení	149
10.3	Prevence perinatálního přenosu	150
10.4	Opatření k omezení sociálního dopadu infekce HIV a AIDS	151
11.	Psychosociální aspekty infekce HIV v souvislosti s testováním	154
11.1	Úvod	154
11.2	Test na stanovení protilátek proti viru HIV	156
	Co test odhalí	157
	Co test neodhalí	157
11.3	Test na stanovení antigenů viru HIV	157
11.4	Otázky, které je třeba uváží než se pacient podrobí testu	158
	Možné důsledky negativního výsledku testu	158
	Možné následky pozitivního výsledku testu	158
11.5	Zachování důvěrnosti	160
11.6	Testování na infekci HIV, souhlas pacienta s testem	160
	Hromadné vyšetřování	161
	Těhotenství	161
	Lékaři a pacienti	162
11.7	Testování na infekci HIV a zaměstnání	163
11.8	Testování, přistěhovalectví a pohraniční kontrola	164
12.	Úloha nevládních organizací v prevenci infekce virem HIV .	165
12.1	Situace ve světě	165
12.2	Cílové skupiny	165
12.3	Sociální marketing	166
12.4	Zastřešující organizace	166
12.5	Financování	167
12.6	Situace v České republice	168
12.7	ABAS	168
	Nadace CICA-Eskulap	169
	Nadace DROP-IN	169
	Nadace Pro život	169
	Nadace Společně proti AIDS	169
	Rozkoš bez rizika	169

SAP	169
Sdružení pro plánované rodičovství a za sexuální výchovu ..	170
SOHO	170
Cíle ABAS	170
Současná situace a strategie ABAS	171
13. Problematika HIV/AIDS u homosexuálů	172
13.1 Společenské aspekty homosexuality	172
13.2 Sexuální chování	174
13.3 Hodnocení prevence HIV infekce v homosexuální komunitě	177
14. Problematika HIV/AIDS u drogově závislých	185
14.1 Úvod	185
14.2 Možnosti privátní prevence	185
14.3 Možnosti sekundární prevence	186
15. Problematika HIV/AIDS u prostitutek a jejich klientů	187
15.1 Úvod	187
15.2 Motivace	187
15.3 Naše prostituční scéna	189
15.4 Prostitutky	189
15.5 Zákazníci	191
15.6 Rizika	192
Sexuální delikty	192
Obecná delikvence	193
Sexuálně přenosné nemoci	193
Prostituce homosexuální	194
15.7 Zákonná úprava	195
Prohibice	196
Reglementace	197
Abolice 195	
15.8 Možná řešení	198
16. Krevní transfúze, dárcovství krve, orgánů a spermatu. Problematika HIV/AIDS u hemofiliků	200
16.1. Prevence přenosu HIV v transfúzní službě. HIV/AIDS u hemofiliků	200
Prevence přenosu infekce krevní transfúzí	201
Výběr vhodného dárce krve	201
Poučení dárce	203
Vyšetření dárce krve	203
Důvěrné sebevyloučení dárce	203
Vyšetření odebrané krve	204

Registr vyřazených dárců a evidence transfúzních přípravků	206
Snížení rizika přenosu infekce HIV opracováním transfúzního přípravku	206
Účelná hemoterapie	209
Alternativy léčby homologní krví a jejími složkami	209
16.2 AIDS a hemofilie	211
Zásady substituční léčby u HIV pozitivních hemofiliků ...	212
Zásady léčby AIDS u hemofiliků.....	213
16.3 Prevence přenosu HIV dárcovstvím orgánů, tkání a spermatu.	213
17. Podpora zdraví a zdravotní výchova v oblasti prevence HIV/AIDS	214
17.1 Úvod.....	214
17.2 Informace, nezbytné pro adekvátní plánování a implementaci programu podpory zdraví a zdravotní výchovy v oblasti prevence HIV/AIDS	216
Znalosti, postoje, představy a reálné chování populace týkající se HIV/AIDS	216
Znalosti, postoje, představy a reálné chování specifických cílových skupin se zvýšenou pravděpodobností rizikového chování z pohledu	
nebezpečí nákazy HIV.....	217
Vhodnost jednotlivých hromadných sdělovacích prostředků pro podporu zdraví a zdravotní výchovy v oblasti prevence HIV/AIDS u konkrétních cílových skupin	218
Přístupnost sociálních a zdravotnických služeb	218
Výběr odborných pracovišť, informačních zdrojů a odborníků pro participaci na realizaci a ohodnocení programů podpory zdraví v oblasti prevence HIV/AIDS	219
17.3 Způsoby získávání informací	219
Využití epidemiologických údajů a oficiálních statistik	219
Metody rychlého zhodnocení situace	220
Etnograficky orientované způsoby ohodnocení situace	220
17.4 Strategie podpory zdraví v oblasti HIV/AIDS	220
Organizační struktury a komunikační kanály	221
Distribuce propagačních, učebních a výchovných materiálů	222
Zabezpečení vzdělání a výchovy v oblasti prevence HIV/AIDS.....	222

17.5	Zhodnocení efektivity podpory zdraví a zdravotní výchovy v oblasti prevence HIV/AIDS a jeho monitorování	224
	Formativní zhodnocení	224
	Sumativní zhodnocení	225
17.6	Podpora zdraví a zdravotní výchova v oblasti prevence HIV/AIDS v České republice	226
Příloha č. 1	- Metodický návod k zajištění prevence a léčby infekce vyvolané virem lidského imunodeficitu v ČR	227
Příloha č. 2	- Střednědobý plán prevence HIV/AIDS v České republice (Návrh)	253

